

Notitie ter informatie voor commissie / raad

Onderwerp:	Uitkomsten Meicirculaire 2022		
Portefeuillehouder:	wethouder Rien Wijdeven	Openbaar:	Ja

Heesch, 2 augustus 2022

Kennisnemen van:

In deze nota informeren wij u over de uitkomsten van de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds.

Inleiding

Eind mei hebben we de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds ontvangen. Het gemeentefonds is een belangrijke inkomstenbron van de gemeenten ($\pm 50\%$ van de totale begroting), waarbij de lokale politiek mag beslissen hoe dit geld wordt uitgegeven. Via deze notitie willen wij uw raad op de hoogte stellen van de uitkomsten van deze circulaire. De financiële gevolgen nemen we mee in het samenstellingstraject van de programmabegroting 2023-2026.

De meicirculaire 2022 wijkt sterk af van de meicirculaires in de voorgaande jaren, omdat in deze circulaire de gevolgen van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds zijn verwerkt. De invoeringsdatum van het nieuwe verdeelstelsel is 1 januari 2023.

Uit de meicirculaire 2022 blijkt dat we voor de periode 2022-2025 fors meer geld ontvangen van het rijk. Vanaf 2026 ontvangen we daarentegen weer veel minder geld. Hierdoor zijn de hogere ontvangsten in de periode 2022-2025 als incidenteel aan te merken. M.a.w. de extra middelen in de periode 2022-2025 kunnen we niet inzetten voor voornemens met structurele consequenties, zoals de afschrijvingskosten voor investeringen.

Daarnaast volgt uit de meicirculaire dat er op diverse terreinen nog sprake is van de nodige onzekerheid, zoals de middelen jeugdzorg. Daarnaast kan de trap op-trap af-systematiekⁱ voor de periode 2022-2026 nog tot lagere accessen leiden.

Om deze onzekerheden zoveel mogelijk weg te nemen is de VNG veel in overleg met het rijk. Het meest recente nieuws is dat de VNG op 22 juni jl. namens de gemeenten een akkoord heeft gesloten. Het akkoord heeft tot gevolg dat een deel van de gemeentefondsuitkering voor de periode 2022-2025 wordt bevroren op het niveau van de meicirculaire. Dit betekent voor deze periode meer begrotingszekerheid voor gemeenten.

Samenvatting/toelichting

De notitie ter informatie is als volgt opgebouwd:

- Herverdeling gemeentefonds
 - 'ravijnjaar' 2026
 - Jeugdzorg
- Resultaten meicirculaire 2022

Herverdeling gemeentefonds

De verdeling van het gemeentefonds sluit niet meer aan bij de huidige tijd, het verdeelmodel is te ingewikkeld en ondoorzichtig geworden. Vanaf 1-1-2023 wordt daarom een nieuw verdeelmodel ingevoerd met het doel dat dit model stabiel en goed aansluit bij de kosten van

de gemeenten. De Raad voor Open Bestuur (ROB) en de VNG vinden dat het nieuwe verdeelmodel een verbetering is, maar dat het model nog voor verbetering vatbaar is. Hiervoor is inmiddels aanvullend onderzoek uitgevoerd. Omdat bij het uitkomen van de meicirculaire de resultaten van de aanvullende onderzoeken nog niet bekend waren is besloten het 'ingroeipad' – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot drie jaar en het herverdeeleeffect te maximeren voor het eerste jaar 2023 op € 7,50 per inwoner, 2024 maximaal € 22,50 per inwoner en 2025 maximaal € 37,50 per inwoner. Het nieuwe verdeelmodel zal tevens tijdig geëvalueerd worden en aan de hand van deze evaluatie zal besloten worden over het traject 2026 en verder.

In de notitie ter informatie 'Financieel perspectief 2023-2026' hielden we op basis van de voorlopige berekeningen rekening met een korting van ± € 1,2 miljoen (o.b.v. € 36,- per inwoner).

Uit de meicirculaire 2022 blijkt echter, geheel onverwachts, dat dit is omgeslagen naar een voordeel van € 19,50 per inwoner of terwyl € 604.000,-. Door het gebruik van het ingroeipad wordt dit voordeel echter over de periode 2023-2024 gefaseerd doorgevoerd (2023: € 236.000; 2024: € 604.000). Of het totaal van het herverdeeleeffect overeind blijft is onzeker. Er vindt immers nog een evaluatie plaats voor het traject 2026 en verder.

'Ravijnjaar 2026'

In het coalitieakkoord van december 2021 kondigde het kabinet een nieuwe financieringsystematiek aan, met ingang van 2026, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied voor gemeenten wordt betrokken. Omdat deze nieuwe financieringssysteematiek nog uitgewerkt moet worden, heeft het kabinet er voor gekozen vanaf 2026 het gemeentefonds niet volgens de afgesproken normeringssystematiek (samen de trap op en af) te berekenen. De uitkering uit het gemeentefonds laat hierdoor vanaf 2026 een heel forse teruggang zien. Inmiddels wordt het jaar 2026 in gemeenteland aangeduid als een financieel 'ravijn'. Dit ravijn heeft onder meer tot gevolg, dat de extra middelen over de periode 2022-2025 als incidenteel aangemerkt moeten worden. Tevens worden gemeenten ermee geconfronteerd dat in het jaar 2026 de opschalingskorting weer in werking treedt. Deze opschalingskorting is voor de kabinetsperiode 2022 - 2025 bevroren. Vanaf 2026 wordt het restant van de opschalingskorting van macro € 675 miljoen alsnog geëffectueerd.

In de voorjaarsnota van het rijk, en verwerkt in de meicirculaire, is opgenomen dat voor 2026 en verder het vastgezette accres (= ontwikkeling van de rijksuitgaven) vanaf 2026 wel wordt bijgesteld voor loon- en prijsontwikkelingen. Het vastzetten van het accres vanaf 2026 betreft dan het volume-deel. Bij gemeenten blijven de uitgaven door volume-ontwikkelingen, zoals bevolkingsgroei en toename van de welvaart, echter wel doorstijgen.

Op 13 juli jl. is door de VNG bekend gemaakt dat het kabinet in september helderheid wil geven over de financiële situatie van gemeenten vanaf 2026. In de 'Contourennota financieringssysteematiek medeoverheden' geeft het kabinet aan dat het de zorgen van gemeenten over de financiële situatie begrijpt. Op verzoek van de VNG is becijferd dat het kabinetsbeleid leidt tot grote tekorten bij gemeenten. Dit gaat in 2026 al om € 3,9 miljard en loopt op tot € 6,2 miljard in 2028.

Jeugdzorg

Het kabinet stelt voor 2023, wederom incidenteel, extra middelen beschikbaar voor de jeugdzorg. Voor Bernheze € 1,9 miljoen. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten ook inzetten op besparingsmaatregelen op de jeugdzorguitgaven in 2023 (die ook onderdeel is van de reeks van de Commissie van Wijzen).

In de meicirculaire is helaas geen informatie voor de middelen voor jeugdzorg vanaf 2024. In de huidige begroting 2022-2025 is op basis van een landelijke richtlijn uit 2021 meerjarig 75% van de extra jeugdelden ($\pm$ 1,3 miljoen) volgens de Commissie van Wijzen opgevoerd. De middelen voor 2023 worden nu via deze circulaire toegekend, maar er zijn nog geen hernieuwde afspraken gemaakt tussen de provincies en gemeenten over het inboeken van de aangekondigde rijksbijdragen vanaf 2024. Dit leidt bij gemeenten tot onzekerheid of de meerjarige richtlijn van 75% nog van toepassing is. Dit ondanks dat deze middelen wel in het regeerakkoord waren opgenomen.

Wij houden voor de programmabegroting 2023-2026 voor de periode 2024-2026 dan ook geen rekening met deze middelen. Dit heeft dan ook gevolgen voor het meerjarig begrotingsresultaat.

Resultaten meicirculaire 2022

De meicirculaire 2022 informeert over de gemeentefondsuitkering gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het rijk.

Onderstaand hebben we financiële gevolgen in beeld gebracht ten opzichte van de septembercirculaire 2021 voor het uitkeringsjaar 2022 en ten opzichte van de decembercirculaire 2021 voor de periode 2023 – 2026.

	2022	2023	2024	2025	2026
Meicirculaire 2021	47.139.257				
Decembercirculaire 2021		47.003.108	47.576.019	48.648.037	48.617.610
Meicirculaire 2022	50.223.817	51.165.338	52.423.087	55.018.695	52.215.348
Brutoresultaat (+ = voordeel / - = nadeel)	3.084.560	4.162.230	4.847.068	6.370.658	3.597.738

Het brutoresultaat tussen de meicirculaire 2022 en respectievelijk de meicirculaire 2021 en decembercirculaire 2021 wordt vnl. veroorzaakt door:

	2022	2023	2024	2025	2026
1. Accresontwikkeling	1.392.320	3.844.902	5.856.221	7.213.633	3.780.275
2. Herverdeeleffect herijking gemeentefonds		235.885	603.840	603.840	603.840
3. Hoeveelheidsverschillen, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor	-352.115	-227.478	-267.040	-268.937	-312.294
4. Bevroren opschalingskorting		558.437	747.572	938.964	
5. Plafond BTW compensatiefonds	166.007				
6. Energietoeslag lage inkomens	691.473				
7. Gemeenteraadsverkiezingen	44.036				
8. Versterking dienstverlening gemeenten	103.558				
9. Regionale energiestrategie	467.618				
10. Uitvoeringskosten	231.466				

klimaatakkoord					
11. Jeugdzorg - coalitieakkoord		1.907.403			
12. Jeugdzorg (eerder opgenomen als stelpost)		-1.533.633	-1.439.759	-1.326.898	
13. IU inburgering	10.236				
14. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp				-117.670	-121.566
15. Uitname accres volkshuisvestingsfonds		-209.414	-210.752	-207.771	
16. Uitname accres woningbouwimpuls		-139.609	-139.176	-139.846	
17. Inburgering - leerbaarheidstoets		7.157	7.247	7.416	7.616
18. Extra capaciteit BOA's	34.193	34.193	34.193	34.193	34.193
19. Bijstellingen sociaal domein jeugd en Wmo	293.306	-310.569	-333.769	-354.346	-380.815
20. Overige verschillen	2.462	-5.044	-11.509	-11.920	-13.511
Brutoresultaat (+ = voordeel / - = nadeel)	3.084.560	4.162.230	4.847.068	6.370.658	3.597.738

Toelichting

1. Accresontwikkeling

De accressen zijn hoger dan eerder gemeld. In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomstenbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan in septembercirculaire aangenomen.

2. Herverdeeleffect herijking gemeentefonds

Vanaf 1-1-2023 wordt een nieuw verdeelmodel ingevoerd om de beschikbare gemeentefondsmiddelen te verdelen over alle gemeenten. Ten opzichte van eerdere informatie blijkt Bernheze een voordeelgemeente van € 19,20 per inwoner. Het verdeelmodel wordt gefaseerd ingevoerd waardoor het eerste jaar (2023) het voordeel is gemaximeerd op € 7,50 per inwoner.

3. Hoeveelheidsverschillen, uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

Bij het begrip 'Ontwikkeling van de uitkeringsbasis' praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag c.q. de omvang van het gemeentefonds niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode. Daarom is de keuze gemaakt voor een eenvoudiger oplossing, nl. de daling/stijging van de uitkeringsfactor. Afhankelijk van de lokale ontwikkeling van bijv. de aantallen bijstandsgerechtigden worden de effecten in meer of mindere mate gecompenseerd.

4. Bevriezen opschalingskorting

Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor 2022 was de oploop van de opschalingskorting voor gemeenten al geschrapt. Vanaf 2026 wordt het restant van de opschalingskorting van macro € 675 miljoen alsnog geëffectueerd.

5. Plafond BTW-compensatiefonds

Gemeenten kunnen de btw die ze moeten betalen declareren bij het rijk (het btw-compensatiefonds). Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het btw-compensatiefonds beschikbaar is, dan moet het gemeentefonds bijpassen. Bij de septembercirculaire 2021 is een eerste inschatting gemaakt voor de onderuitputting. In deze circulaire is de afrekening over 2021 verwerkt. De onderuitputting is hogere dan in september ingeschat.

6. Energietoeslag lage inkomens

Op 15 maart jl. is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om in 2022 via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor de uitvoering en uitgifte van de eenmalige aanvullende tegemoetkoming – voor huishoudens met een laag inkomen - heeft het kabinet in maart 2022 een eenmalig budget van € 679 miljoen beschikbaar gesteld. In de voorjaarsbesluitvorming is een aanvullend bedrag van € 175 miljoen beschikbaar gesteld, waardoor het totaal beschikbare bedrag uitkomt op € 854 miljoen. Voor Bernheze gaat het om een bedrag van € 691.473. Inmiddels is door het rijk besloten het budget te verhogen van € 800 naar € 1.300 per huishouden. Dit gaat in totaal om € 500 miljoen. Dit extra geld zal in de septembercirculaire 2022 worden verwerkt. Daarnaast ontvangen gemeenten in september een budget voor uitvoeringskosten (macro 50 miljoen). De middelen voor energietoeslag lage inkomens reserveren we voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

7. Gemeenteraadsverkiezingen

Gemeenten worden in 2022 gecompenseerd voor de extra kosten die zij hebben gemaakt voor het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 als gevolg van COVID-19. Deze middelen zetten we in om de extra kosten te dekken.

8. Versterking dienstverlening gemeenten

In de reactie van het kabinet van 15 januari 2021 op het rapport Ongekend onrecht van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) is toegelicht dat naast de hersteloperatie voor getroffen ouders en kinderen, ook maatregelen nodig zijn die structureel tot brede verbeteringen in beleid en uitvoering moeten leiden. Onderdeel hiervan is het versterken van de dienstverlening bij alle onderdelen van de overheid, waaronder de gemeenten. Het kabinet heeft besloten voor het versterken van de dienstverlening bij gemeenten en het extra ondersteunen van mensen in kwetsbare posities voor de periode tot en met 2027 € 150 miljoen per jaar beschikbaar te stellen. Deze middelen reserveren we voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

9. Regionale energiestrategie

Een belangrijke mijlpaal in het Klimaatakkoord op weg naar 2030 is het opstellen en beleidsmatig verankeren van de Regionale Energie Strategieën (RES). Voor de ondersteuning van dit proces van de RES in de regio zijn destijds door het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor drie jaar tot eind 2021. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en heeft een dynamisch karakter. Voor de resterende periode in 2022 heeft het kabinet € 8,803 miljoen aanvullend beschikbaar gesteld. Deze middelen reserveren we voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld.

10. Uitvoeringskosten klimaatakkoord

Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een overbruggingsbudget van € 40 miljoen. Dat is onvoldoende om de reeds in 2022 gewenste versnelling tweeweg te brengen. Daarom wordt van de toekomstige uitvoeringsmiddelen € 74,331 miljoen naar 2022 verschoven. Van de initiële € 40 miljoen gaat € 38,260 miljoen naar het gemeentefonds en € 1,740 miljoen naar het BCF. Dat betekent dat via het gemeentefonds in 2022 een totaalbedrag van € 112,591 miljoen beschikbaar wordt gesteld. Over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het Rijk.

11. en 12. Jeugdzorg - coalitieakkoord

Via de meicirculaire wordt voor het jaar 2023 een incidenteel extra bedrag voor de jeugdzorg toegekend. In de meerjarenbegroting 2022-2025 was reeds rekening gehouden met een stelpost van 75%. Er is nog geen duidelijkheid of deze middelen structureel worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

12. Integratie-uitkering inburgering

Voor de uitvoeringskosten voor de Wet inburgering ontvangt de gemeente middelen via het gemeentefonds. In de decembercirculaire vond een beperkte aanpassing plaats van deze integratie-uitkering. Deze middelen reserveren we voor het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld

13. Eigen bijdrage huishoudelijke hulp

In het Coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetwijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen. De algemene uitkering wordt vanaf 2025 met dit bedrag verlaagd.

14. Uitname accres volkshuisvestingsfonds

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de volkshuisvesting (4 x € 150 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres.

15. Uitname accres woningbouwimpuls

In het Coalitieakkoord zijn middelen voor de woningbouwimpuls (10 x € 100 miljoen) opgenomen. Deze middelen worden voor de jaren 2023 tot en met 2025 onttrokken aan het voor die jaren gereserveerde accres.

16. Inburgering – leerbaarheidstoets

De leerbaarheidstoets is onderdeel van de brede intake in de Wet inburgering. De leerbaarheidstoets heeft als doel om inzicht te geven in het niveau van de Nederlandse taal dat een inburgeringsplichtige kan bereiken gedurende de inburgeringstermijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding bij de afname van de leerbaarheidstoets. Concreet betekent dit dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het inplannen van de afspraken met de kandidaten voor de afname van de leerbaarheidstoets, het beschikbaar stellen van afnamelocaties en de begeleiding van de afname van de toets. Gemeenten hebben geen rol bij de verwerking of beoordeling van de leerbaarheidstoets.

17. Extra capaciteit BOA's

De Tweede Kamer heeft d.d. 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen. Met deze motie, waarmee structureel € 200 miljoen is vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid, is onder meer aan het kabinet de opdracht meegegeven om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. Van dit bedrag wordt structureel € 25 miljoen voor de BOA's beschikbaar gesteld.

18. Bijstellingen sociaal domein jeugd en Wmo

In 2022 worden o.m. extra middelen beschikbaar gesteld voor participatie en ontvangen we een compensatie voor de verhoging van de salariskosten zorgdomein Wmo en jeugd. Met ingang van 2023 komt de integratie-uitkering Voogdij/18+ te vervallen als gevolg van de herijking van het gemeentefonds.

19. Overige verschillen

Dit betreft een verzameling van overige verschillen, zoals wijziging van het aantal woningen, inwoners, bijstandsontvangers, etc.

Risico's

Het voordelige brutoresultaat voor de jaren 2022 t/m 2026 is niet zomaar 'vrij besteedbaar'. Dit heeft te maken met de volgende risico's:

a. Accres en onderuitputting bij het rijk

De accresen zijn opwaarts bijgesteld op basis van de voorjaarsnota 2022 van het kabinet. Als het rijk niet in staat is om alle geraamde uitgaven ook daadwerkelijk te doen dan zal dit tot gevolg hebben dat de toekomstige accresramingen naar beneden worden bijgesteld. Bij de accresramingen hoort dan ook een forse 'winstwaarschuwing'.

b. Omvang 'ravijn 2026'

De financiële ruimte in 2026 daalt sterk als gevolg van de verlaging van het accres in 2026 en de bevriezing van het accres in de jaren erna. Dit betekent een negatieve ontwikkeling van de te verwachten algemene uitkering van het jaar 2025. In 2026 wordt eveneens het restant van de opschalingskorting van € 675 miljoen alsnog geëffectueerd. Samen met de terugval van de algemene uitkering in 2026 geeft dit een financieel probleem vanaf 2026. De financiële ruimte daalt in 2026 namelijk sterk. Dit betekent dat een groot deel van de financiële ruimte over de periode 2022 tot en met 2026 als incidenteel moeten worden aangemerkt. M.a.w. de extra middelen in de periode 2022-2025 kunnen we niet inzetten voor voornemens met structurele consequenties, zoals de afschrijvingskosten voor investeringen.

c. Verhoging lasten door inflatie: loon- en prijsontwikkelingen

De raming voor de loon- en prijsontwikkelingen zijn opgehoogd. De middelen zijn benodigd voor het opvangen van onvoorziene prijsstijgingen. Deze middelen zijn daarom niet vrij besteedbaar voor nieuwe voornemens.

d. Onzekerheden en stijgende kosten

De ontwikkelingen in Oekraïne leiden tot verdere kostenstijgingen van bouwmaterialen en energie- en brandstofkosten. Ook de onzekerheid met betrekking tot de beschikbaarheid en levering van materialen neemt toe. Dit kan invloed hebben op de voortgang van projecten en de bekostiging daarvan. Daarnaast hebben de kosten stijgingen invloed op vervoerskosten van o.a. het leerlingenvervoer. De onzekerheid is te groot om nu te kunnen bij te sturen op

budgetten. Wel zullen we bij de tussentijdse rapportage die we u aan het einde van dit jaar presenteren ingaan op de mogelijke consequenties van de voortgang van projecten en de omvang van de financiële risico's.

In verband met deze onzekerheden zullen we bij het opstellen van de aanstaande begroting een behoedzaam beleid voeren en zorgen voor een buffer om dit op te kunnen vangen.

Overige ontwikkelingen

Bedrijventerrein Heesch West

In verband met het vaststellen van het bestemmingsplan voor Heesch West zijn de gronden overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling. Het gaat om gronden die onze gemeente namens Heesch West heeft verworven, alsmede historische gronden en de ondergrond van de wegen die nodig zijn voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Ook de bijbehorende lening is geheel afgelost.

Vervolg

De uitkomsten van meicirculaire 2022 betrekken we bij de meerjarenbegroting 2023-2026. De gevolgen voor 2022 verwerken we in de tussentijdse rapportage en de jaarrekening 2022.

ⁱ Trap op- trap-af systematiek: De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt de uitkering uit het gemeentefonds evenredig mee. Dalen de rijksuitgaven, dan daalt ook de uitkering uit het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd.